

Finland

Grundläggande rättigheter - Finland

Nationella domstolar

Nationella människorättsorgan

Justitieombudsmannen

Specialiserade människorättsorgan

Övriga

Nationella domstolar

Tingsrätterna handlägger brottmål, tvistemål och ansökningsärenden. Underrättens avgörande kan i allmänhet underställas en högre domstol för prövning. Tingsrättens avgöranden överklagas i hovrätten. Ändring i hovrättens avgörande kan i sin tur sökas i högsta domstolen, om denna beviljar besvärsmått.

Förvaltningsdomstolarna behandlar besvär över myndigheternas beslut. Förvaltningsdomstolens beslut överklagas i högsta förvaltningsdomstolen.

Specialdomstolar är marknadsdomstolen, arbetsdomstolen, försäkringsdomstolen och riksätten.

Kontaktuppgifter till domstolarna finns här:

<https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

<https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>

Nationella människorättsorgan

I anslutning till kansliet för riksdagens justitieombudsman inrättades 2012 ett självständigt och oberoende Människorättscenter. Människorättscentret har till uppgift att ge information, fortbildning, utbildning och forskning om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt samarbetet kring detta. Centret utarbetar rapporter om hur dessa rättigheter tillgodoses, tar initiativ och avger utlåtanden för att främja dessa rättigheter. Människorättscentret deltar också i det internationella samarbetet för att främja grundläggande fri- och rättigheter och de mänskliga rättigheterna. Centret behandlar inte överklaganden eller andra enskilda ärenden som de högre rättsliga instanserna har behörighet för.

Justitieombudsmannen

Riksdagens justitieombudsman

Om man misstänker att en myndighet eller en tjänsteman har brutit mot lagen eller försummat sina skyldigheter kan man vända sig till Justitieombudsmannen (JO). Exempel på lagstridigt förfarande är kränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Vem som helst kan klaga hos JO. Klagomålet kan gälla ett ärende som berör klaganden själv, men klagomål kan också lämnas in på någon annans vägnar eller tillsammans med andra. JO prövar ett klagomål om det ger anledning att misstänka att en myndighet har handlat lagstridigt. JO:s prövning av klagomålet är avgiftsfri. I samband med prövningen hör JO den som klagomålet gäller. Dessutom inhämtar JO utredningar och utlåtanden från myndigheter och kan vid behov ge sina inspektörer i uppdrag att utreda frågan ytterligare. Prövningen av klagomålet är avgiftsfri.

Tjänsteåtal är JO:s strängaste åtgärd mot den som har gjort sig skyldig till lagstridigt förfarande. JO kan också ge en tjänsteman en anmärkning. Oftast meddelar JO sin uppfattning om att ett förfarande är lagstridigt eller att en uppenbar försummelse har begåtts och gör en erinran om hur lagen ska följas. JO kan också föreslå gottgörelse. JO kan också uppmärksamma statsrådet på fel och brister i lagstiftningen.

Riksdagens justitieombudsmans kansli

Besöksadress: Arkadiagatan 3, Helsingfors

Postadress: 00102 Riksdagen

Hemsida: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/> >

Tfn: (09)*4321

Fax: (09) 432 2268

E-post: eoakirjaamo@eduskunta.fi

Justitiekanslern i statsrådet

Till justitiekanslern kan man vända sig antingen i egen sak eller om man anser att en myndighet, en tjänsteman eller någon annan person eller sammanslutning som sköter ett offentligt uppdrag har handlat lagstridigt eller om man anser att en advokat har försummat sina skyldigheter. Man kan även vända sig till justitiekanslern om man anser att någon av de grundlagsstadgade grundläggande eller mänskliga rättigheterna inte har tillgodosetts. Juristföredragandena vid justitiekanslersämbetet förbereder alla klagomålsärenden och skaffar vid behov fram tilläggsutredningar på tjänstens vägnar. Klaganden bereds vanligen tillfälle att gå i svaromål. Klagomål besvaras skriftligen per post. Justitiekanslersämbetets tjänster är **avgiftsfria** för klaganden.

Om ett lagstridigt eller felaktigt förfarande konstateras kan justitiekanslern ge den som begått felet en anmärkning eller uppmärksamma denna på det rätta förfarandet eller i allvarigare fall besluta om åtal. Justitiekanslern kan vid behov göra en framställan om ändring av författningar eller anvisningar, upphävande av en dom eller om annat extraordinärt ändringssökande. Det kan också hända att justitiekanslerns prövning i sig leder till att en myndighet eller tjänsteman själv rättar sitt fel.

Justitiekanslersämbetet

Besöksadress: Snellmansgatan 1, HELSINGFORS

Postadress: PB 20, 00023 STATSRÅDET

Hemsida: <https://www.okv.fi/fi/>

Tfn: (09) 16001

Fax: (09) 160 23975

Registratorskontoret: (09) 160 23950

E-post: kirjaamo@okv.fi

Information: (09) 160 23955

E-post: tiedotus@okv.fi

Specialiserade människorättsorgan

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har följande lagstadgade uppgifter:

- Bevaka hur barns och ungdomars välbefinnande och rättigheter tillgodoses
- Påverka beslutsfattarna med barnens bästa för ögonen
- Hålla kontakt med barn och ungdomar och sprida information från dem till beslutsfattarna
- Sprida information om barn till myndigheter, personer som arbetar med barn och den övriga befolkningen
- Utveckla samarbetet mellan aktörerna på det barnpolitiska området
- Främja FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnombudsmannens byrå

Vaasankatu 2

40100 Jyväskylä

E-post: lapsiasiavaltuutettu@stm.fi

Fax: (014) 337 4248

Hemsida: <http://www.lapsiasia.fi/>

Jämställdhetsmyndighet

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsombudsmannen har till uppgift att övervaka att lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män följs, i synnerhet förbudet mot diskriminering och diskriminerande annonsering, genom initiativ, råd och anvisningar bidra till att lagens syfte uppnås, informera om jämställdhetslagen och hur den ska tillämpas samt följa upp att jämställdheten genomförs på olika områden i samhället. Jämställdhetsombudsmannen övervakar också att skyddet mot diskriminering av sexuella minoriteter fungerar.

Jämställdhetsombudsmannens byrå

Postadress: PB 33, 00023 Statsrådet

Besöksadress: Sjötullsgatan 1, 00170 Helsingfors

Rådgivningsnummer: (09) 1607 3248 (må-to 9–11 och 13–15, fre 9–12)

Registratorskontoret: Telefon: (09)1607 4427

E-post: tasa-arvo@stm.fi

Fax: (09) 1607 4582

Hemsida:

[Nationella domstolar](#)

[Nationella människorättsorgan](#)

[Justitieombudsmannen](#)

[Specialiserade människorättsorgan](#)

[Övriga](#)

Nationella domstolar

Tingsrätterna handlägger brottmål, tvistemål och ansökningsärenden. Underrättens avgörande kan i allmänhet underställas en högre domstol för prövning. Tingsrättens avgöranden överklagas i hovrätten. Ändring i hovrättens avgörande kan i sin tur sökas i högsta domstolen, om denna beviljar besvärsmått.

Förvaltningsdomstolarna behandlar besvär över myndigheternas beslut. Förvaltningsdomstolens beslut överklagas i högsta förvaltningsdomstolen.

Specialdomstolar är marknadsdomstolen, arbetsdomstolen, försäkringsdomstolen och riksätten.

Kontaktuppgifter till domstolarna finns här:

 <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/fi/index.html>

 <https://oikeus.fi/en/index/yhteystiedot.html>

Nationella människorättsorgan

I anslutning till kansliet för riksdagens justitieombudsman inrättades 2012 ett självständigt och oberoende Människorättscenter. Människorättscentret har till uppgift att ge information, fortbildning, utbildning och forskning om de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna samt samarbetet kring detta. Centret utarbetar rapporter om hur dessa rättigheter tillgodoses, tar initiativ och avger utlåtanden för att främja dessa rättigheter. Människorättscentret deltar också i det internationella samarbetet för att främja grundläggande fri- och rättigheter och de mänskliga rättigheterna. Centret behandlar inte överklaganden eller andra enskilda ärenden som de högre rättsliga instanserna har behörighet för.

Justitieombudsmannen

Riksdagens justitieombudsman

Om man misstänker att en myndighet eller en tjänsteman har brutit mot lagen eller försummat sina skyldigheter kan man vända sig till Justitieombudsmannen (JO). Exempel på lagstridigt förfarande är kränkningar av de grundläggande fri- och rättigheterna. Vem som helst kan klaga hos JO. Klagomålet kan gälla ett ärende som berör klaganden själv, men klagomål kan också lämnas in på någon annans vägnar eller tillsammans med andra. JO prövar ett klagomål om det ger anledning att misstänka att en myndighet har handlat lagstridigt. JO:s prövning av klagomålet är avgiftsfri. I samband med prövningen hör JO den som klagomålet gäller.

Dessutom inhämtar JO utredningar och utlåtanden från myndigheter och kan vid behov ge sina inspektörer i uppdrag att utreda frågan ytterligare. Prövningen av klagomålet är avgiftsfri.

Tjänsteåtal är JO:s strängaste åtgärd mot den som har gjort sig skyldig till lagstridigt förfarande. JO kan också ge en tjänsteman en anmärkning. Oftast meddelar JO sin uppfattning om att ett förfarande är lagstridigt eller att en uppenbar försummelse har begåtts och gör en erinran om hur lagen ska följas. JO kan också föreslå gottgörelse. JO kan också uppmärksamma statsrådet på fel och brister i lagstiftningen.

Riksdagens justitieombudsmans kansli

Besöksadress: Arkadiagatan 3, Helsingfors

Postadress: 00102 Riksdagen

Hemsida: <https://www.oikeusasiamies.fi/fi/> >

Tfn: (09)*4321

Fax: (09) 432 2268

E-post: eoakirjaamo@eduskunta.fi

Justitiekanslern i statsrådet

Till justitiekanslern kan man vända sig antingen i egen sak eller om man anser att en myndighet, en tjänsteman eller någon annan person eller sammanslutning som sköter ett offentligt uppdrag har handlat lagstridigt eller om man anser att en advokat har försummat sina skyldigheter. Man kan även vända sig till justitiekanslern om man anser att någon av de grundlagsstadgade grundläggande eller mänskliga rättigheterna inte har tillgodosetts. Juristföredragandena vid justitiekanslersämbetet förbereder alla klagomålsärenden och skaffar vid behov fram tilläggsutredningar på tjänstens vägnar. Klaganden bereds vanligen tillfälle att gå i svaromål. Klagomål besvaras skriftligen per post. Justitiekanslersämbetets tjänster är **avgiftsfria** för klaganden.

Om ett lagstridigt eller felaktigt förfarande konstateras kan justitiekanslern ge den som begått felet en anmärkning eller uppmärksamma denna på det rätta förfarandet eller i allvarigare fall besluta om åtal. Justitiekanslern kan vid behov göra en framställan om ändring av författningar eller anvisningar, upphävande av en dom eller om annat extraordinärt ändringssökande. Det kan också hända att justitiekanslerns prövning i sig leder till att en myndighet eller tjänsteman själv rättar sitt fel.

Justitiekanslersämbetet

Besöksadress: Snellmansgatan 1, HELSINGFORS

Postadress: PB 20, 00023 STATSRÅDET

Hemsida: <https://www.okv.fi/fi/>

Tfn: (09) 16001

Fax: (09) 160 23975

Registratorskontoret: (09) 160 23950

E-post: kirjaamo@okv.fi

Information: (09) 160 23955

E-post: tiedotus@okv.fi

Specialiserade människorättsorgan

Barnombudsmannen

Barnombudsmannen har följande lagstadgade uppgifter:

- Bevaka hur barns och ungdomars välbefinnande och rättigheter tillgodoses
- Påverka beslutsfattarna med barnens bästa för ögonen
- Hålla kontakt med barn och ungdomar och sprida information från dem till beslutsfattarna
- Sprida information om barn till myndigheter, personer som arbetar med barn och den övriga befolkningen
- Utveckla samarbetet mellan aktörerna på det barnpolitiska området
- Främja FN:s konvention om barnets rättigheter

Barnombudsmannens byrå

Vaasankatu 2
40100 Jyväskylä

E-post: [✉ lapsiasiavaltuutettu@stm.fi](mailto:lapsiasiavaltuutettu@stm.fi)

Fax: (014) 337 4248

Hemsida: [✉ http://www.lapsiasia.fi/](http://www.lapsiasia.fi/)

Jämställdhetsmyndighet

Jämställdhetsombudsmannen

Jämställdhetsombudsmannen har till uppgift att övervaka att lagen om jämställdhet mellan kvinnor och män följs, i synnerhet förbuden mot diskriminering och diskriminerande annonsering, genom initiativ, råd och anvisningar bidra till att lagens syfte uppnås, informera om jämställdhetslagen och hur den ska tillämpas samt följa upp att jämställdheten genomförs på olika områden i samhället. Jämställdhetsombudsmannen övervakar också att skyddet mot diskriminering av sexuella minoriteter fungerar.

Jämställdhetsombudsmannens byrå

Postadress: PB 33, 00023 Statsrådet

Besöksadress: Sjötullsgatan 1, 00170 Helsingfors

Rådgivningsnummer: (09) 1607 3248 (må-to 9–11 och 13–15, fre 9–12)

Registratorskontoret: Telefon: (09)1607 4427

E-post: [✉ tasa-arvo@stm.fi](mailto:tasa-arvo@stm.fi)

Fax: (09) 1607 4582

Hemsida: [✉ https://www.tasa-arvo.fi](https://www.tasa-arvo.fi)

Minoritetsombudsmannen

Minoritetsombudsmannen har till uppgift att främja etniska minoriteters och utlänningars ställning i Finland, främja likabehandling och rättssäkerhet samt goda etniska relationer i Finland. Minoritetsombudsmannen är också nationell rapportör av människohandel. Man kan vända sig till minoritetsombudsmannen till exempel om man personligen har upplevt etnisk diskriminering eller lagt märke till att sådant förekommer.

I ärenden som gäller diskriminering kan minoritetsombudsmannen

- ge anvisningar, råd och rekommendationer eller ta initiativ så att diskrimineringen inte fortsätter eller upprepas
- främja försoning mellan parterna
- begära en förklaring av den myndighet eller näringsidkare som misstänks för diskriminering
- förelägga vite om en sådan förklaring inte ges
- hänskjuta ett ärende eller hjälpa en klient att hänskjuta ett ärende till diskrimineringsnämnden

Minoritetsombudsmannens byrå

Besöksadress: Mikaelsgatan 25, Helsingfors

Postadress: PB 26, 00023 STATSRÅDET

Kundservicenummer: 071 878 8666, telefonjour vardagar kl. 10–12

Telefon (växel): 071 878 0171

E-post: [✉ ofm@ofm.fi](mailto:ofm@ofm.fi)

Hemsida: [✉ https://www.syrjinta.fi/](https://www.syrjinta.fi/)

Dataskyddsmyndighet

Dataombudsmannen

Dataombudsmannen ska behandla och avgöra ärenden som gäller behandling av personuppgifter och kreditupplysningar så som föreskrivs i personuppgiftslagen och kreditupplysningslagen samt sköta övriga uppgifter som följer av de nämnda lagarna. Dataombudsmannen ska även följa den allmänna utvecklingen i fråga om behandlingen av personuppgifter och kreditupplysningar

samt ta nödvändiga initiativ. Dessutom hör det till dataombudsmannens uppgifter att sköta den informationsverksamhet som hör till ombudsmannens verksamhetsområde, samt att sköta det internationella samarbetet kring behandlingen av personuppgifter. (Lag om datasekretessnämnden och dataombudsmannen 27.5.1994/389)

Dataombudsmannens yttranden med råd och vägledning om behandlingen av personuppgifter är inga bindande beslut. Om den registeransvarige inte följer dataombudsmannens anvisningar kan denne hänskjuta ärendet till datasekretessnämnden, som har den egentliga beslutanderätten i sådana fall. Dataombudsmannen kan även hänskjuta ärendet för väckande av åtal.

Dessutom avgör han ärenden som gäller förverkligandet av den registrerades rättigheter. Systemet för övervakning av personuppgiftslagen baserar sig till stor del på den registrerades möjlighet att ta del av uppgifter om honom eller henne som har insamlats och lagrats samt på möjligheten att vid behov få saken utredd. På så sätt kan den registrerade försäkra sig om att de uppgifter om honom eller henne som har registrerats är korrekta. I ärenden som gäller förverkligandet av insynsrett eller rättelse av uppgift är besluten bindande och överklagbara.

Dataombudsmannens byrå

Postadress: PB 315, 00181 Helsingfors

Besöksadress: Albertsgatan 25A, 3 vån.

Hemsida: <http://www.tietosuoja.fi/fi/>

Tfn: 010 36 66700

Fax: 010 36 66735

E-post: [✉ tietosuoja@om.fi](mailto:tietosuoja@om.fi)

Övrigt

Rättshjälp

Rättshjälp innebär att en medborgare kan få ett biträde som hjälper till i en rättslig angelägenhet och att biträdet helt eller delvis bekostas med statens medel. Rättshjälp omfattar alla slags rättsliga angelägenheter. Rättshjälp beviljas dock vanligen inte om sökanden har en rättskyddsförsäkring som kan användas för att ersätta kostnaderna i saken. Vid rättegång i brottmål får svaranden i vissa fall en försvarare som bekostas av staten, oberoende av svarandens ekonomiska ställning. Den som utsatts för allvarliga våldsbrott och sexualbrott kan oberoende av inkomster få ett rättegångsbiträde som bekostas av staten. Rättshjälp beviljas inte företag eller organisationer. I angelägenheter som sköts utomlands omfattar rättshjälpen juridisk rådgivning.

I rättegångsärenden erbjuds rättshjälp av de offentliga rättsbiträdena, advokater och andra jurister och i övriga angelägenheter av de offentliga rättsbiträdena. Dessa arbetar vid de statliga rättshjälpsbyråerna. Byråerna finns i allmänhet på samma orter som tingsrätterna. Kontaktuppgifter till rättshjälpsbyråerna finns på hemsidan [✉ https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html](https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html).

Flyktingrådgivning

Flyktingrådgivningen rf. är en medborgarorganisation som har till uppgift att ge rättshjälp och handledning till asylsökande, flyktingar och andra utlänningar i Finland. Dessutom arbetar Flyktingrådgivningen för att förbättra ställningen för asylsökande, flyktingar och andra invandrare och följer hur EU genomför sin asyl- och flyktingpolitik.

Hemsida: [✉ http://www.pakolaisneuvonta.fi/](http://www.pakolaisneuvonta.fi/)

Minoritetsombudsmannen

Minoritetsombudsmannen har till uppgift att främja etniska minoriteters och utlänningars ställning i Finland, främja likabehandling och rättssäkerhet samt goda etniska relationer i Finland. Minoritetsombudsmannen är också nationell rapportör av människohandel. Man kan vända sig till minoritetsombudsmannen till exempel om man personligen har upplevt etnisk diskriminering eller lagt märke till att sådant förekommer.

I ärenden som gäller diskriminering kan minoritetsombudsmannen

- ge anvisningar, råd och rekommendationer eller ta initiativ så att diskrimineringen inte fortsätter eller upprepas
- främja försoning mellan parterna
- begära en förklaring av den myndighet eller näringsidkare som misstänks för diskriminering
- förelägga vite om en sådan förklaring inte ges

- hänskjuta ett ärende eller hjälpa en klient att hänskjuta ett ärende till diskrimineringsnämnden

Minoritetsombudsmannens byrå

Besöksadress: Mikaelsgatan 25, Helsingfors

Postadress: PB 26, 00023 STATSRÅDET

Kundservicenummer: 071 878 8666, telefonjour vardagar kl. 10–12

Telefon (växel): 071 878 0171

E-post: ofm@ofm.fi

Hemsida: <http://www.google.fi>

Dataskyddsmyndighet

Dataombudsmannen

Dataombudsmannen ska behandla och avgöra ärenden som gäller behandling av personuppgifter och kreditupplysningar så som föreskrivs i personuppgiftslagen och kreditupplysningslagen samt sköta övriga uppgifter som följer av de nämnda lagarna. Dataombudsmannen ska även följa den allmänna utvecklingen i fråga om behandlingen av personuppgifter och kreditupplysningar samt ta nödvändiga initiativ. Dessutom hör det till dataombudsmannens uppgifter att sköta den informationsverksamhet som hör till ombudsmannens verksamhetsområde, samt att sköta det internationella samarbetet kring behandlingen av personuppgifter. (Lag om datasekretessnämnden och dataombudsmannen 27.5.1994/389)

Dataombudsmannens yttranden med råd och vägledning om behandlingen av personuppgifter är inga bindande beslut. Om den registeransvarige inte följer dataombudsmannens anvisningar kan denne hänskjuta ärendet till datasekretessnämnden, som har den egentliga beslutanderätten i sådana fall. Dataombudsmannen kan även hänskjuta ärendet för väckande av åtal.

Dessutom avgör han ärenden som gäller förverkligandet av den registrerades rättigheter. Systemet för övervakning av personuppgiftslagen baserar sig till stor del på den registrerades möjlighet att ta del av uppgifter om honom eller henne som har insamlats och lagrats samt på möjligheten att vid behov få saken utredd. På så sätt kan den registrerade försäkra sig om att de uppgifter om honom eller henne som har registrerats är korrekta. I ärenden som gäller förverkligandet av insynsrett eller rättelse av uppgift är besluten bindande och överklagbara.

Dataombudsmannens byrå

Postadress: PB 315, 00181 Helsingfors

Besöksadress: Albertsgatan 25A, 3 vån.

Hemsida: <http://www.tietosuoja.fi/fi/>

Tfn: 010 36 66700

Fax: 010 36 66735

E-post: tietosuoja@om.fi

Övrigt

Rättshjälp

Rättshjälp innebär att en medborgare kan få ett biträde som hjälper till i en rättslig angelägenhet och att biträdet helt eller delvis bekostas med statens medel. Rättshjälp omfattar alla slags rättsliga angelägenheter. Rättshjälp beviljas dock vanligen inte om sökanden har en rättskydds försäkring som kan användas för att ersätta kostnaderna i saken. Vid rättegång i brottmål får svaranden i vissa fall en försvarare som bekostas av staten, oberoende av svarandens ekonomiska ställning. Den som utsatts för allvarliga våldsbrott och sexualbrott kan oberoende av inkomster få ett rättegångsbiträde som bekostas av staten. Rättshjälp beviljas inte företag eller organisationer. I angelägenheter som sköts utomlands omfattar rättshjälp juridisk rådgivning.

I rättegångs ärenden erbjuds rättshjälp av de offentliga rättsbiträdena, advokater och andra jurister och i övriga angelägenheter av de offentliga rättsbiträdena. Dessa arbetar vid de statliga rättshjälpsbyråerna. Byråerna finns i allmänhet på samma orter som tingsrätterna. Kontaktuppgifter till rättshjälpsbyråerna finns på hemsidan <https://oikeus.fi/fi/index/yhteystiedot.html>.

Flyktingrådgivning

Flyktingrådgivningen rf. är en medborgarorganisation som har till uppgift att ge rättshjälp och handledning till asylsökande, flyktingar och andra utlänningar i Finland. Dessutom arbetar Flyktingrådgivningen för att förbättra ställningen för asylsökande, flyktingar och andra invandrare och följer hur EU genomför sin asyl- och flyktingpolitik.

Hemsida: <http://www.pakolaisneuvonta.fi/>

Sidans nationella språkversion sköts av respektive medlemsland. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Europeiska kommissionen fritar sig från allt ansvar för information och uppgifter i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Senaste uppdatering: 17/05/2018